

L'eix del federalisme asimètric

El passat 6 de juny es reuniren a Palma els secretaris generals del PSIB, Francina Armengol, i del PSPV, Ximo Puig, amb el primer secretari del PSC, Pere Navarro. Era una jornada de treball per posar en comú les idees de les dues federacions del PSOE i dels socialistes catalans amb relació als temes que marquen l'agenda política actual: crisi econòmica, drama social dels desnonaments, retallades dels drets socials i, sobretot, l'estructuració territorial d'Espanya.

El 6 de juliol. La trobada tenia raó de ser per la proximitat de la cimera de totes les federacions del PSOE i el PSC el proper dia 6 de juliol. La cita servirà perquè els socialistes aprovin –entre altres qüestions– el que volen com a model de finançament autonòmic de futur, amb la qual cosa no es donen discrepàncies insalvables i, sobretot, hauran de prendre una posició única sobre la proposta de canvi constitucional per assolir el que en diuen federalisme. Tots són federalistes, nominalment. Però la forma d'entendre el federalisme no és ben bé igual entre unes federacions i unes altres, i sobretot entre el PSC i la majoria dels dirigents del PSOE excepte els balears i valencians.

Respecte a aquestes divergències, el vice-secretari general del PSOE d'Andalusia, Mario Jiménez, advertia –implícitament– a Navarro, Puig i Armengol que “el nostre federalisme és i ha de ser simètric, igual per a tothom, perquè, altrament, estariem parlant de confederalisme”, la qual cosa rebutjava com a model estructural per a Espanya. Val a dir que el PSOE andalús és el de més pes orgànic dins tot el partit. Per tant la seva opinió és molt important. I està en oberta contradicció amb el que defensa el trio que es reuní a Palma.

Si les tesis del socialisme andalús referides s'acaben imposant el dia 6 de juliol, serà difícil que es puguin combinar amb les aspiracions asimètriques de Navarro, Puig i Armengol. De fet, es podria dir que si fos així i el

Els líders del PSIB, PSPV i PSC constataren a Palma la coincidència d'interessos federalistes.

federalisme homogeni es convertís en marca de la casa –i per tant, part essencial del programa electoral per a les futures eleccions generals– estariem davant d'una proposta potser no recentralitzadora però sí harmonitzadora de l'autogovern de les autonomies, cosa que té reminiscències dels intents que en aquest sentit va fer Felipe González a començament dels anys vuitanta.

Però el trio federalista reunit a Palma refusa aquest perill. Pere Navarro es mostrava força confiat: “El PSOE liderarà a partir del 6 de juliol un altre model territorial per a Espanya, que serà compartit per tots els socialistes”. Més o menys amb les mateixes paraules Armengol i Puig rebutjaren també la possibilitat de divergències profundes en el si del PSOE.

Respecte a com s'encaixa en aquest federalisme el referèndum al qual as-

pira CiU, ERC, IC i CUP, el primer secretari del PSC considerarà que hi encaixa perfectament si es fa “des de l'acord, és a dir, legalment a partir d'un pacte entre Rajoy i Mas”. Tot seguit, però, el secretari general del PSPV-PSOE, Ximo Puig, refusà entrar en la qüestió: “L'Estatut que votà el poble de Catalunya ha de ser constitucional”, es limità a dir. Tampoc Armengol va ser gaire clara: “Els socialistes hem de posar seny”. Com es veu, no hi ha coincidència entre el trio federalista respecte al referèndum català.

Federalisme asimètric. En conversa amb aquest setmanari –la setmana passada– la secretària general del PSIB-PSOE, Francina Armengol, explicà l'element fonamental de tot el debat federalista: la asimetria. Exactament allò que –com abans s'ha referit– el poderós PSOE andalús refusa. I que, en canvi, el PSC, el PSPV i el PSIB defensen. Una defensa conjunta, però, que “no és un front intern” sinó la constatació que “pensem igual pel que fa la manera com ha de ser la proposta de reforma constitucional per convertir Espanya en un país federal”. I aquest federalisme l'entenen asimètric. Què significa?

La via de Joan Mesquida

Joan Mesquida, ex-conseller d'Economia del Pacte de Progrés balear (1999-2003), ex-director general de la Policia i la Guàrdia Civil (2006-2008), ex-secretari general de Turisme i Interior del govern de Zapatero (2008-2011) i actualment membre de l'executiva del PSIB, va presentar a Madrid la setmana passada la seva plataforma interna del PSOE. Home de la corda política de José Bono, quan Rubalcaba perdé les eleccions davant de Mariano Rajoy, Mesquida començà a moure's. La plataforma que

ara ha presentat, “Forma parte de la solución”, pretén ser una crida a la militància i simpatitzants perquè s'impliquin en el futur del partit, atès que, com diu Mesquida, “les primàries canviaran per sempre el PSOE, ja no farà falta [per a ser candidat a president] tenir únicament els suports de barons” sinó els vots de tot el cos electoral socialista. Darrere d'aquesta plataforma es veu la intenció de Mesquida de prendre posició amb vista a les primàries. “No descarto res”, va dir. El que queda ben clar és quin ti-

Els líders del PSC, Pere Navarro; del PSIB, Francina Armengol, i del PSPV, Ximo Puig, constataren a Palma la coincidència a reclamar un estat federal asimètric.

“És molt senzill”, segons Armengol, perquè “no tenim la mateixa forma de ser espanyols, cadascú ho ha de ser, ho és a la manera pròpia; per tant, és lògic que la Constitució incorpori aquesta realitat”. Per a la socialista balear el

pus de PSOE vol Mesquida, el mateix de Bono: “El PSC ha d’abandonar les idees sobiranistes de CiU” perquè “no el condueixen enlloc” i on han d’estar els socialistes catalans “és en un PSOE fort a Espanya”.

A Palma Mesquida no compta amb suports. Almenys no en la direcció, malgrat formar-ne part. Tots els dirigents illencs en desconfien molt. No veuen clar què és el que pretén amb aquests moviments i temen que la seva intenció última no sigui tant optar a les primàries federals com que finalment vulgui participar a les primàries per a les eleccions autonòmiques balears de 2015.

bessó del federalisme asimètric és que “allò que no és igual ha de ser tractat de forma diferent” i, per consegüent, “s’ha de posar fre a la possibilitat que un govern d’un color o d’un altre tingui temptacions uniformitzadores, com és el cas que ara mateix passa amb el govern de Mariano Rajoy”.

El federalisme asimètric que defensen el PSIB, el PSPV i el PSC implicaria que la Constitució “definís clarament quines són les competències de l’Estat, i la resta que passin a ser de les autonomies” i que estiguessin així blindades. Armengol posa l’exemple de què hauria d’estar blindat: “La llengua pròpia”. Diu que “no pot ser que un govern de Madrid entri en això”. També recorda que, per exemple, a les Illes existeix “el dret civil propi” el qual, juntament amb el reconeixement –encara pendent– “de les compensacions per la insularitat”, haurien de formar part d’aquest bessó de competències i característiques que haurien d’estar blindades per la Constitució, sense deixar cap escletxa perquè un govern d’un color o un altre hi pugui entrar.

Armengol: “Allò que no és igual ha de ser tractat de manera diferent”

Segons Armengol, en aquesta reforma constitucional seria un element fonamental el futur Senat. Hauria de ser “allà on hi hagués representades totes les comunitats i on es legislés sobre les transferències i totes les altres qüestions que les afectessin; així s’evitaria que sobre aquests aspectes legislés el Parlament sense que les comunitats hi puguin dir la seva, com ha passat amb la llei Wert”.

Aquest federalisme asimètric, conclou la socialista balear, “és l’única via per a encaixar en Espanya el País Basc i Catalunya”, i és “l’opció que nosaltres defensem”.

Miquel Payeras